

**DAVACILARIN VARLIKLI OLMALARI
DESTEK TAZMİNATI İSTEMELERİNE ENGEL DEĞİLDİR.**

(1) Ana babanın parasal durumları iyi olsa bile, ilerde birgün yardıma muhtaç olmayacaklarını önceden kestirmek olanaksız bulunmasına göre, ana ve baba için ölen çocukları bakımından destekten yoksun kalma tazminatına karar vermek gerekir.

Davacılar, trafik kazasında ölen oğullarının farazi desteğinden yoksun kaldıklarından bahisle, BK'nun 45/2 maddesi uyarınca maddi tazminat isteminde bulunmuşlardır. Mahkemece, anne ve babanın maddi durumlarının iyi olması nedeniyle ölen çocuklarının desteğine muhtaç olmayacakları düşüncesiyle bu istek reddedilmiştir. Ancak, destekten yoksun kalma nedeniyle tazminat isteyen anne ve babanın maddi durumları ne derece iyi olursa olsun, bir gün zarurete düşmeyeceklerini ve ölenin yardımına muhtaç olmayacaklarını önceden kestirmek ve bu konuda kesin yargıya varmak mümkün değildir. Ölenin farazi desteğinden yoksun kaldıklarını iddia eden davacıların, ilerde ölenin maddi desteğine muhtaç olabileceklerinin kabulü hayatın olağan akışına, Türk örf, âdet ve geleneklerine uygun düşüğünün kabulü gerekir. Nitekim, bilirkişi de bu olguları düşünerek farazi destekliğin ne miktar olabileceğinin hesaplamasını yapmıştır.

O halde, mahkemenin yukarıda açıklanan ilkeleri gözönünde tutarak, davacıların farazi destek isteklerinin, bilirkişi raporunda hesap edildiği miktarda ve HUMK. nun 74 üncü maddesi gözönünde tutularak hüküm altına alınması gerekirken, aksine düşüncelerle yazılı biçimde karar oluşturulması usul ve yasaya aykırıdır.

19.HD.22.12.1995, E. 7680 - K.11614)

(2) Ölenin yakınlarının varlıklı kimseler olmaları, destekten yoksun kalma tazminatı istemelerine engel değildir.

Davacıların maddi durumlarının ve gelirlerinin pek fazla ve yeterli derecede bulunması ve ölenin gelir ve yardımına muhtaç olmamaları, destekten yoksun kalma tazminatı istemelerine engel değildir. Nitekim destekten yoksun kalma, yalnız parasal yardım olarak düşünülemez. Evladın evde ailesine yardımcı olması, her türlü hastalık ve sıkıntılarında yardıma koşması maddi desteğin kapsamında kabul edilmelidir.

19.HD.06.10.1992, 2629-4737 (YKD.1993/2-249)

(3) Ana baba, ihtiyaçları olmasa dahi destek tazminatı isteyebilirler.

Ana ve babanın ihtiyaçları olmasa dahi, evladın onlara yardım etmesi, yaşamın alışılmış gereklerine göre doğal ve ahlaki bir ödevdir. Bu yardımın mutlaka geçimlerini sağlamaya yönelik olması da gerekmez. Yoksun kalınan yardım miktarının belirlenmesinde, davacıların yalnız içinde buldukları hayat standardına göre değil, yardım yapacak olanın kazancının artması ve ödeme olanağının fazlaşması unsurları da dikkate alınmalıdır.

11.HD.18.05.1974, 1820-1686 (YKD.1975/12-53)

(4) Destekten yoksun kalma tazminatına hükmedilmek için davacının yardıma muhtaç durumda olması zorunlu (şart) değildir.

Bir başka deyişle zengin bir kimseye örneğin, oğlunun belli zamanlarda verdiği veya filhal vermese dahi ileride verilmesi muhakkak telâkkî edilebilecek herhangi bir yardımdan hatta mutad olan hediyelerinden mahrum kalmak dahi bir zarar teşkil eder. Normal geçimini sağlayan bir kimsenin bir yakını kaybetmesinden doğan destekten yoksun kalma tazminatını isteyemeyeceğinin kabulü Borçlar Kanunu'nun 45 inci maddesi 2 inci fıkrası hükmünün amacına aykırı düşer. O halde tarafların ekonomik ve sosyal durumlarının davacının ve ölen oğlunun ileride iktisap edecekleri olanakların da gözönünde bulundurulması ve herkesin içinde bulunduğu yaşama şartlarının daha iyi ve müttekâmil bir hal alacağı düşünülmesi suretiyle bu işlerden anlayan yetenekli bilirkişilerden meydana gelecek bir kurula inceletilmesi ve zararın bu esaslar uyarınca saptanması gerekir.

11.HD.06.12.1974, E.1974/3301 - K.1974/3477 (YKD.1976/3-346)

(5) Ana babanın maddi durumları iyi olsa bile,ilerde çocuklarının maddi desteğine muhtaç olabileceklerinin kabulü, hayatın olağan akışına uygun olur.

Ana ve babanın çocukları kaç tane olursa olsun, maddi durumları ne derecede bulunursa bulunsun, hatta geleceklere, müesseselerce garanti altına alınmış bile olsa, bir gün zarurete düşüp düşmeyecekleri, çocuklarına muhtaç olmayacakları önceden kestirilemez. Fakat onların ileride çocuklarının maddi desteğine muhtaç olabileceklerinin kabulü, hayatın olağan akışına uygun olur. O halde küçük yaşta ölen çocuk dahi, ana - babasının farazi (varsayım) bir desteği olarak kabul edilmelidir.

HGK.17.10.1973, 899 -798

(6) Davacıların zengin olmaları, ileride bakıma muhtaç duruma düşmeyeceklerinin kanıtı olamaz.

Destekten yoksun kalma nedeniyle tazminat isteyenlerin maddi durumları ne derece iyi durumda bulunursa bulunsun, bir gün zarurete düşüp düşmeyeceklerini ve ölenin yardımına muhtaç olup olmayacaklarını önceden kestirmek ve bu konuda kesin yargıya varmak mümkün değildir. Destekten yoksun kaldıklarını iddia edenlerin ileride ölenin maddi desteğine muhtaç olabileceklerinin kabulü hayatın olağan akışına uygun düşer.

HGK. 12.12.1989, E.1989/11-1233 - K.1989/2757

(7) Davacıların maddi durumlarının iyi ve gelirlerinin fazla olması, destekten yoksun kalma tazminatı istemelerine engel değildir.

Davacılar anne ve baba olup maddi durumlarının iyi ve gelirlerinin fazla olması ve ölenin gelir ve yardımına muhtaç olmamaları, anılan davacıların destekten yoksun kalma tazminatı talep etmelerine engel değildir. Nitekim destekten yoksun kalma yalnız parasal yardım olarak düşünülemez. Evladın bayram günlerinde anne ve babaya ziyareti ve evde ailesine yardımcı olması, her türlü hastalık ve sair sıkıntılarında yardıma koşma görevi maddi desteğin kapsamında değerlendirilmelidir. Bu durumda anılan davacıların destekten yoksun kalmadıklarından bahisle tazminat isteminin reddine karar verilmesi doğru görülmemiştir.

11.HD.11.10.2005, E.2004/10735 - K.2005/9566

(8) Anne ve babanın varlıklı olmaları çocukların desteğine ihtiyaç duymadıkları veya ileride duymayacakları sonucunu da doğurmaz. Davacıların çocuklarının ölümüyle destekten yoksun kaldıklarının kabulü gerekir.

Destek mutlaka para veya maddi katkı şeklinde olmayabilir. Bunun dışında çeşitli hizmet ve yardımlarla da destek olunabilir.

Davacılar kızlarının ölümü nedeniyle destek tazminatı istemişlerdir. Genel yaşam deneyimleri ve hayatın olağan akışı, yetişkin bir insanın anne ve babasına her halükarda ve belirli bir düzeyde destek olacağını gösterir. Bu desteğin miktarı tarafların yaşam düzeyi, sağlık, sosyal ve ekonomik durumları ile orantılı olarak değişebilir de çocuğun hiç destek olmayacağı kabul edilemez. Zira destek mutlaka para veya maddi katkı şeklinde olmayabilir. Bunun dışında çeşitli hizmet ve yardımlarla da destek olunabilir.

Anne ve babanın varlıklı olmaları çocukların desteğine ihtiyaç duymadıkları veya ileride duymayacakları sonucunu da doğurmaz. Davacıların yetişkin kızlarının ölümüyle destekten yoksun kaldıklarının kabulü gerekir.

4.HD.01.04.2003, E.2002/13497 - K.2003/3904

(9) Anne ve babanın varlıklı olmaları çocukların desteğine ihtiyaç duymadıkları veya ileride duymayacakları sonucunu da doğurmaz.

Desteklik mutlaka para veya maddi katkı şeklinde olmaz. Yardım ve hizmet ederek de destek olunabilir.

Dava, trafik kazasından kaynaklanan desteğin ölümü nedeniyle tazminat istemine ilişkindir. Mahkemece istem kısmen kabul edilmiş; karar tarafların temyizi üzerine dairece

onanmıştır. Bu defa, davacıların ve davalıların karar düzeltme istemleri üzerine dosya yeniden incelenmiştir.

Davacı, ölenin babası olarak, desteği oğlunun ölümünden dolayı destekten yoksun kalma tazminatı istemiştir. Mahkemece, davacı babanın çalışıp gelir elde ettiğinden dolayı destekten yoksun kalma tazminatı istemi reddedilmiştir. Ölen, olay tarihinde 17 yaşındadır. Genel yaşam deneyimleri ve hayatın olağan akışı, **yetişkin bir insanın anne ve babasına her halükarda ve belirli bir düzeyde destek olacağını gösterir**. Bu desteğin miktarı, tarafların yaşam düzeyi, sağlık, sosyal ve ekonomik durumları ile orantılı olarak miktar bakımından değişebilir de **çocuğun hiç destek olamayacağı kabul edilemez**. Zira, **destek mutlaka para veya maddi katkı şeklinde olmayabilir**. Bunun dışında **çeşitli hizmet ve yardımlar ile de destek olunabilir**. **Anne ve babanın varlıklı olmaları çocukların desteğine ihtiyaç duymadıkları veya ileride duymayacakları sonucunu da doğurmaz**. Tüm bu nedenlerle, davacı baba çalışıp gelir elde ediyor olsa bile destek tazminatı verilmesi gerekir. Mahkemenin bu yönü gözetmemesi kararın davacı yararına bozulmasını gerektirirse de, karar onanmış bulunduğundan davacının karar düzeltme istemi HUMK'nın 440-442. maddeleri uyarınca kabul edilmeli, onama kararı kaldırılmalı ve karar gösterilen nedenlerle bozulmalıdır.

4.HD.29.11.2007, E.2007/13191 - K.2007/15103

(10) Ana ve babanın çocukları kaç tane olursa olsun, maddi durumları ne derecede bulunursa bulunsun, hatta gelecekları, müesseselerce (sosyal güvenlik kurumlarınca) garanti altına alınmış bile, bir gün zarurete düşüp düşmeyecekleri, çocuklarına muhtaç olmayacakları önceden kestirilemez.

Ölüm meydana gelmese idi, yakın veya uzak bir süre içinde ölenin yardımından faydalanması kuvvetle muhtemel bulunan kimselerin de maddi tazminat isteyebileceğini kabul etmek gerekir.

Desteğin, sahip bulunduğu veya sahip olacağı mali imkanlarıyla, destekten yoksun kalana sağlığında temin ettiği veya edeceği; farazi desteğin ise gelecekte sağlayabileceği yardımlar göz önünde bulundurulmalıdır. Zararı oluşturan bu yardımların tespitinde, belli zamanlarda verilen veya ileride verilmesi muhakkak olan mutad hediyeleri ve "hizmet" şeklinde yapılan yardımları da dikkate almak lazımdır. Desteğin yardımının yalnız parasal nitelikte bulunmasında zorunluk yoktur. Çünkü, ölenin hizmet edebilme güç ve kabiliyeti de para ile ifadesi mümkün olan bir mali imkan teşkil eder.

Ana ve babanın çocukları kaç tane olursa olsun, maddi durumları ne derecede bulunursa bulunsun, hatta gelecekları, müesseselerce (sosyal güvenlik kurumlarınca) garanti altına alınmış bile, bir gün zarurete düşüp düşmeyecekleri, çocuklarına muhtaç olmayacakları önceden kestirilemez. Fakat onların ileride çocuklarının maddi desteğine muhtaç olabileceklerinin kabulü, hayatın olağan akışına uygun düşer. (HGK. 17.10.1973 gün, E.899)

Babanın yaşlılığında sanatını icra edememesi halinde ve ev kadını olan annenin de kocasının ölümünden sonra zarurete düşebilecekleri ihtimali, çocukların ana ve babalarına yardım hususundaki Türk örf ve gelenekleri de dikkate alınmadan istemin bütünüyle reddine karar verilmiş olmasında isabet bulunmamaktadır.

4.HD.20.03.1986, E.1986/1585 - K.1986/2553

(11) Anne ve babanın belirli bir gelirinin olması ölenin desteğinden yoksun kalmadıkları sonucunu doğurmaz.

Genel yaşam deneyimleri ve hayatın olağan akışı da çocukların anne ve babasına belirli bir düzeyde destek olacağını gösterir. Destek, mutlaka para veya maddi katkı biçiminde olmayabilir. Bunun dışında çeşitli hizmet ve yardımlar ile de destek olunabilir.

Dava, trafik kazası nedeniyle desteğin ölümünden dolayı uğranılan maddi ve manevi zararın ödetilmesi istemine ilişkindir. Yerel mahkemece maddi tazminat istemi reddedilmiş; manevi tazminat isteminin ise bir bölümü kabul edilmiş; karar, davacılar ile davalı tarafından temyiz olunmuştur.

Ölenin annesi ve babası olan davacılar, davalının yol açtığı trafik kazası nedeniyle desteklerinin ölümünden dolayı destekten yoksun kalma tazminatı ödetilmesi isteminde bulunmuşlardır. Yerel mahkemece, davacıların geliri bulunduğu gerekçesiyle destekten yoksun kalma tazminatı istemlerinin reddine karar verilmiştir.

Borçlar Yasası'nın 45. maddesinde sözü edilen destek kavramı, hukuki bir ilişkiyi değil, eylemli bir durumu amaçlar ve hısımlık ilişkisine ya da yasanın hakkındaki düzenlemelerine dayanmaz. Yasa gereğince bir kimseye yardım etmek zorunda bulunan kişi değil, eylemli ve düzenli olarak onun geçimini kısmen veya tamamen sağlayacak biçimde yardım eden ve olayların doğal akışına göre eğer ölüm gerçekleşmeseydi az veya çok yakın gelecekte de bu yardımı sağlayacak olan kişi destek sayılmalıdır.

Diğer yandan, genel yaşam deneyimleri ve hayatın olağan akışı da çocukların anne ve babasına belirli bir düzeyde destek olacağını gösterir. Bu desteğin tutarı tarafların yaşam düzeyi, sağlık, sosyal ve ekonomik durumları ile orantılı olarak değişebilir de çocuğun hiç destek olamayacağı kabul edilemez. Destek, mutlaka para veya maddi katkı biçiminde olmayabilir. Bunun dışında çeşitli hizmet ve yardımlar ile de destek olunabilir. Anne ve babanın belirli bir gelirin olması ölenin desteğinden yoksun kalmadıkları sonucunu doğurmaz.

Yerel mahkemece açıklanan olgular gözetilmeyerek, yerinde olmayan gerekçeyle anne ve babanın destekten yoksun kalma tazminatı istemlerinin tümünden reddedilmiş olması usul ve yasaya uygun düşmediğinden kararın bozulması gerekmiştir.

4.HD.21.10.2010, E.2009/13638 K.2010/10663

(12) Anne ve babanın belirli bir gelirin olması ölenin desteğinden yoksun kalmadıkları sonucunu doğurmaz.

Ölenin annesi davacı, davalının haksız eylemi nedeniyle desteklerinin ölümünden dolayı destekten yoksun kalma tazminatı ödetilmesi isteminde bulunmuştur. Yerel mahkemece, davacı annenin destekten yoksun kalma tazminatı istemlerinin reddine karar verilmiştir.

Borçlar Yasası'nın 45. maddesinde sözü edilen destek kavramı, hukuki bir ilişkiyi değil, eylemli bir durumu amaçlar ve hısımlık ilişkisine ya da yasanın hakkındaki düzenlemelerine dayanmaz. Yasa gereğince bir kimseye yardım etmek zorunda bulunan kişi değil, eylemli ve düzenli olarak onun geçimini kısmen veya tamamen sağlayacak biçimde yardım eden ve hayatın doğal akışına göre eğer ölüm gerçekleşmeseydi az veya çok yakın gelecekte de bu yardımı sağlayacak olan kişi destek sayılmalıdır.

Diğer yandan, genel yaşam deneyimleri ve hayatın olağan akışı da çocukların anne ve babasına belirli bir düzeyde destek olacağını gösterir. Bu desteğin tutarı tarafların yaşam düzeyi, sağlık, sosyal ve ekonomik durumları ile orantılı olarak değişebilir de çocuğun hiç destek olamayacağı kabul edilemez. Destek, mutlaka para veya maddi katkı biçiminde olmayabilir. Bunun dışında çeşitli hizmet ve yardımlar ile de destek olunabilir. Anne ve babanın belirli bir gelirin olması ölenin desteğinden yoksun kalmadıkları sonucunu doğurmaz.

Yerel mahkemece açıklanan olgular gözetilmeyerek, yerinde olmayan gerekçeyle davacı annenin destekten yoksun kalma tazminatı isteminin tümünden reddedilmiş olması usul ve yasaya uygun düşmediğinden kararın bozulması gerekmiştir.

4.HD.15.03.2012, E.2011/1496 K.2012/4208

13) Destekten yoksun kalma tazminatındaki destek kavramı, hukuki bir ilişkiyi değil, eylemli bir durumu amaçlar ve hısımlık veya nafaka gibi ilişkiye dayanmaz. Genel yaşam deneyimi ve hayatın olağan akışına göre tarafların yaşam düzeyi, sağlık ve sosyal durumlarına göre değişebilse de çocuğun anne veya babasına hiç destek olmayacağı kabul edilemeyeceği gibi desteğin mutlaka para veya maddi katkı olması gerekmeyip çeşitli hizmetler veya yardımlar ile de olabileceği gözetilmelidir.

Dava, trafik kazası nedeniyle desteğin ölümünden dolayı uğranılan maddi zararın ödetilmesi istemine ilişkindir. Yerel mahkemece istem reddedilmiş; karar, davacılar tarafından temyiz olunmuştur.

Davacı ölenin annesi olup oğlunun ölümünden dolayı destekten yoksun kaldığını belirterek, destekten yoksun kalma tazminatı istemiştir. Yerel mahkemece, davacı annenin destek gereksiniminin kanıtlanmadığı ve kendisine ait geliri bulunduğu gerekçesiyle destekten yoksun kalma tazminatı istemi reddedilmiştir.

Destekten yoksun kalma tazminatının yasal dayanağı Borçlar Yasası'nın 45. maddesi olup destek kavramı, hukuki bir ilişkiyi değil, eylemli bir durumu amaçlar ve hısımlık ilişkisine ya da yasanın nafaka hakkındaki düzenlemelerine dayanmaz. Yasa gereğince bir kimseye yardım etmek zorunda bulunan kişi değil, eylemli ve düzenli olarak onun geçiminin bir bölümünü veya tümünü sağlayacak biçimde yardım eden ve olayların olağan akışına göre,

eğer ölüm gerçekleşmeseydi az veya çok yakın bir gelecekte de bu yardımı sağlayacak olan kimse destek sayılır.

Diğer yandan, genel yaşam deneyimleri ve hayatın olağan akışı da çocuğun büyüdüğünde anne ve babasına belirli bir düzeyde destek olacağını gösterir. Bu desteğin ölçüsü tarafların yaşam düzeyi, sağlık, sosyal ve ekonomik durumları ile orantılı olarak tutar bakımından değişebilirse de çocuğun, anne veya babasına hiç destek olamayacağı kabul edilemez. Çünkü destek mutlaka para veya maddi katkı şeklinde olmayabilir. Bunun dışında çeşitli hizmet ve yardımlar ile de destek olunabilir.

Yerel mahkemece açıklanan olgular gözetilmeyerek, yerinde olmayan gerekçeyle, davacı annenin destekten yoksun kalma tazminatı isteminin tümünden reddedilmiş olması usul ve yasaya uygun düşmediğinden kararın bozulması gerekmiştir.

4.HD.13.05.2010, E.2009/10317 K.2010/5922

www.TazminatHukuku.com